„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 194 Duminică 16 Iulie 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA: Lei 700 pe 3 luni, Lei 1300 pe 6 luni, Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA: Lei 800 3 luni, Lei 1400 6 luni, Lei 2600 12 luni
AUTORITAȚI Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. LITERAR 6 luni 450 lei, 12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 l. 460 lei-12 l. 900, RADIO U. 6 l. 600 lei-12 l. 1000, Z. ȘTIINȚELOR 6 l. 600-12 l. 1000 lei, VESELIA 6 l. 450-12 l. 800 lei, TRE[illegible]FLET 6 l. 320-12 l. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

INSTRUMENTE SPECIALE DE PLATĂ

Printr'un decret-lege apărut în Monitorul Oficial din 14 Iunie c., ministerul finanțelor a înființat o nouă categorie de instrumente de credit pe termen scurt: **certificatele de plată**, care, alături de bonurile de tezaur și de bonurile de cassă, au de scop să înlesnească operațiunile tezaurului, atrăgând în circuitul mijloacelor financiare ale acestuia disponibilitățile particulare de numerar păstrate în cassă și ușurând astfel lichidarea datoriilor Statului fără o mișcare efectivă de numerar.

Este vorba aci de folosirea unei technice financiare adecuată împrejurărilor excepționale pe care le străbatem, cu menirea de a cruța pe cât posibil emisiunea și de a evita, deci, calamitățile inflației, creindu-se instrumente speciale de plată din disponibilitățile rămase temporar fără întrebuințare ale economiei private.

Pentru a se exercita totuși un control asupra cuantumului acestor noui instrumente de credit și de plată, în sensul înlăturării unui aflux prea mare al lor pe piață, ministerul de finanțe a ținut să limiteze, printr'o decizie apărută alaltăieri, emisiunea lor, fixând pentru certificatele de plată un plafon maxim de 8 miliarde lei, față de unul de 60 miliarde fixat mai înainte pentru emisiunea bonurilor de cassă.

In chipul acesta se înfrânează, desigur, orice apel excesiv, la rezervele pieții, care ar depăși capacitatea ei de absorbire și în același timp se înlătură primejdia unei devalorizări eventuale sub valoarea nominală.

Atât bonurile de cassă cât și certificatele de plată sunt învestite cu putere circulatorie, ele putând fi transmise prin gir (simplă semnătură). In plus și unele și altele pot fi folosite de deținători la achitarea impozitelor și taxelor datorate, pentru subscrierea la împrumutul apărării naționale și drept garanție, la Stat și autorități publice, pentru valoarea lor nominală.

Spre deosebire însă de bonurile de cassă, care oferă un bun plasament deținătorilor de numerar și mai ales institutelor de credit și unor anumite așezăminte obligate prin lege să păstreze permanent în cassă un cuantum determinat de numerar, certificatele de plată au dubla funcțiune, de a servi tezaurului, pe de o parte, ca mijloc de lichidare a datoriilor statului către furnisori și agricultori, dând pe de altă parte acestora putința de a-și achita la rândul lor datoriile către Stat. In chipul acesta, certificatul de plată înlocuește cu succes moneta, servind alternativ la acoperirea celor două necesități de plată: a statului către furnisori și a furnisorilor către Stat. In afară de această dublă întrebuințare a certificatului de plată, el mai oferă deținătorului în nevoe de numerar posibilitatea de a realiza valoarea lui în bani, transmițându-l altora prin vânzare, lombardare, gir.

După seceriș, nu cărați snopii la arie.
Clădiți-i în șiruri drepte, ca să puteți întoarce miriștea chiar printre clăi.
Vă apărați recolta de primejdia focului, care este mai mare acum ca oricând.

ILUZIA OCCIDENTULUI

de GABRIEL ȚEPELEA

In vâjâitul bombelor, în hărțoneala de interese, am înmormântat încă o iluzie și poate cea mai mare: iluzia occidentului. Nu este vorba de o iluzie politică, ci de prăbușirea unei certitudini spirituale.

Prea fanatică ne-a fost credința în altitudinile spirituale ale occidentului pentru a nu se clătina când s'a ridicat vălul. Spectacolul pe care ni-l oferă ne strânge inima, ne trezește din admirabila reverie romantică.

Pământ al Făgăduinții și al Luminilor, al Libertății și al Dreptului omului, acesta a fost pentru noi Apusul!

Am trăit iluzia Apusului până la auto-flagelare națională. Nu s'a adus o lege, nu s'a pronunțat un discurs, nu s'a dărâmat un colț de stradă, fără ca lumea noastră românească să nu se întrebe: **ce va zice străinătatea?** Și „străinătatea" era sinonim cu Apusul. Ne agățam de el, în funcție de el respiram.

Am importat legi cari erau în flagrantă contradicție cu evoluția politică și socială a țării, numai pentru a fi în ritm cu Apusul. Am renunțat la propriile noastre interese de dragul epitetului de „bastion înaintat al Apusului".

Legiunile Apusului ne-au presărat aici în cuiburile dacice; contactul cu Roma ne-a redat conștiința națională; contactul cu Apusul ne-a deschis căile progresului. Apusul era pentru noi un templu. Când trecea pragul unei țări apusene un tânăr român se înfiora de cucernicia luminii. Parcă pășea în țara viselor de totdeauna și un preot în odăjdii orbitoare șoptea cu glas tainic: „Veniți de luați lumină!".

Iluzia Apusului au trăit-o în deosebi cărturarii și tot ei au transmis-o poporului. Pentru ei Apusul a fost sinonim cu biblioteci, laboratoare, experiențe generoase. Ei n'au avut timpul să vadă jocurile de interese, pasiunile din umbră. S'au întors cu imaginile dela cursuri și din cărți.

In școli am învățat istoria Apusului tot așa ca propria noastră istorie, sau chiar în detrimentul istoriei noastre. Eroilor apuseni le-am dat proporții de mit și legendă, pe când de-ai noștri ne-am apropiat cu o oarecare sfială. Chiar când principii noștri aveau proporții europene prin politica lor, ca Mircea și Ștefan, noi i-am circumscris cu timiditate în sfera unei

(Continuare in pag. 2-a)

SITUAȚIA DE PE FRONTUL DE INVAZIE

Berlin, 14 (Rador). — **Se dau următoarele amănunte cu privire la situația pe frontul invaziei:**

Grelele pierderi pe care le-a suferit cea de a doua armată britanică în prima jumătate a săptămânei acesteea, în cursul zadarnicelor ei încercări de a cuceri poziții operative în zona Caen, au făcut ca englezii să mențină o completă inactivitate și Joi în întregul lor sector de invazie. Numai obuzierele lor și artileria grea depe vasele de război aflate la gurile fluviului Orne au bombardat fără încetare primele poziții germane și zona de deplasare a formațiunilor de rezervă germane.

In schimb, în zona de invazie nordamericană a domnit din nou o vie activitate.

La est de Saint Lo, puternice formații de infanterie, sprijinite de tancuri, au atacat liniile germane. In lupte grele de mai multe ore, în cursul cărora apărătorii germani au trebuit să lupte adesea la boianetă, au putut fi respinse toate atacurile. Pierderile nord-americanilor au fost extraordinar de mari.

Și la vest de Vire, între Ponthebert și liziera de sud a pădurii Hommet, s'au dat lupte înverșunate cu coloane de atac nord-americane care înaintau. Aci nordamericanii au obținut în câteva locuri pătrunderi locale, dar, în general, puternicele lor atacuri au fost respinse sângeros încă pe când se desfășurau în fața liniilor germane, cu toate că înaltul comandament al primei armate nordamericane a sprijinit formațiile sale cu un tir extrem de puternic al artileriei.

Intre câmpiile mlăștinoase dela Gorges și coasta de vest a Normandiei, s'au desfășurat, conform planurilor, mișcările de concentrare ale formațiilor germane pe o linie mai scurtată, cu toată presiunea extrem de puternică a nordamericanilor.

Incercări ale inamicului de a pătrunde în mișcările de desprindere ale trupelor noastre au dat greș pretutindeni, cu mari pierderi sângeroase pentru el. In total, au fost nimicite 17 tancuri nordamericane, majoritatea prin mijloace de luptă din apropiere.

Luptă navală in Marea Mânecii

Berlin, 14 (Rador). — **Joi dimineața, o luptă navală s'a dat în regiunea Ymuiden între forțe germane de protecție și 8 vedete rapide britanice.**

Două vedete inamice au fost incendiate.

O vedetă rapidă germană, lovită în plin, s'a scufundat. Majoritatea echipajului a fost salvată de alte vase, care nu au suferit nicio avarie.

Atacurile americanilor in sudul peninsulei Cotentin

Berlin, 14 (Rador). — **In cursul nopții de Joi spre Vineri, nordamericanii au continuat pe frontul de invazie atacurile lor în sudul peninsulei Cotentin. La est de Vire, ei au atacat în șase locuri, dealungul șoselelor ce duc către sud și sud-vest, pornind din regiunile Saint Jean de Daye și Le Mesnil-Veneron. Cu excepția unei breșe neînsemnate în partea de sud-vest a localității Hommet, toate atacurile au dat greș.**

Și în zona dela sud de La Haye du Puits s'au dat lupte violente corp la corp în apropiere de Breteville.

Forțe inamice, care pătrunseseră în liniile noastre în apropiere de Vesly, au fost respinse prin contraatacuri în cursul cărora inamicul a suferit pierderi considerabile.

Un violent tir de artilerie, ce s'a intensificat în cursul dimineții, a fost îndreptat asupra liniilor germane de ambele părți ale șoselei ce duce dela Carentan la Periers, precum și regiunii dela nord și est de Saint Lo. După acest tir puternic, au urmat în tot cursul zilei atacuri grele sprijinite de tancuri și avioane de bătălie.

Cu toate că atacul dat ieri de o divizie blindată germană la Saint Jean de Daye a luat o bună parte din furia atacurilor inamice la sud de canalul Vire-Taute, trupele germane dela Saint Lo și dela nord de La Haye du Puits au trebuit să depună maximum de eforturi pentru a face față noului asalt. Ele au reușit, în general, să oprească atacurile și să neutralizeze pătrunderi locale prin replierea principalei linii de luptă, făcând astfel să dea greș străpungerea urmărită de inamic. Ele au pricinuit pierderi deosebit de grele nordamericanilor la nord-est de Saint Lo.

Acolo, adversarul, profitând de vechile sale pătrunderi la Saint Andre, s'a apropiat până la 14 kilometri de acel oraș, fără a putea însă să depășească șoseaua Bayeux-Saint Lo.

In întregul sector al celei de a doua armate britanice nu s'au dat lupte de o oarecare însemnătate. In acțiuni cu caracter local, trupele germane și-au îmbunătățit pozițiile la est de fluviul Orne. Inamicul a cedat aci localitățile Colomebeles și Sainte Honorine.

Puternice concentrări de artilerie lasă totuși să se vadă că sunt iminente noui atacuri britanice.

IMPRESII DE PE FRONTUL DIN REGIUNEA CAEN

Berlin 14. (Rador). — Corespondentul militar al agenției „D.N.B." depe frontul de vest, Alex. Schmalfuss, își scrie impresiile căpătate în regiunea dela Caen (Normandia) spunând între altele:

De mai mult de 24 de ore, bombe și obuze plouă din cer. Câmpul de bătălie, care dudue sub lovituri, și-a pierdut tot aspectul de liniște pe care îl avea vara, devenind un peisaj de lună cu cratere massive, ce nu se ridică spre ceruri, ci se afundă spre adâncurile pământului. Vântul, anunță o toamnă timpurie, adună nori de flăcări deasupra terenului, unde se dă apriga bătălie. Focul rostogolitor a început. Tunurile de calibru greu al unităților navale fac un sgomot asurzitor. Din timp în timp, încep luptele între care blindate. Atunci de partea noastră se află materialul cel mai bun și tactica cea mai îndemânatecă. Câteodată, și chiar foarte des se aruncă și omul asupra carului blindat, iar când într'o astfel de luptă inegală uriașul de oțel cade, cum se întâmplă foarte des, el este totdeauna victima bărbătescului eroism german.

Imediat ce focul rostogolitor începe să înceteze și bombele căzute au explodat, iar carele de luptă germane s'au apropiat pe șenilele lor uruitoare, grenadierul german se ridică din gaura în care era ascuns și acționează.

Cel care atacă un car blindat se depășește pe el însuși. Succesul îl garantează nu numai o bună instrucție militară, dar mai trebue o bravură și o nestrămutată încredere în sine în ceeace privește îndemânarea necesară.

Sute de care inamice sunt transformate în epave în spațiul capului de pod normand, dovedind astfel că și acolo grenadierul german își îndreptățește faima pe care a dobândit-o în cursul grelelor lupte și anume aceea de a fi cel mai bun soldat, superior tuturora.

Acest foc rostogolitor, care durează ore întregi ,sgudue nervii. Soldații însă rezistă în mod sofiu, iar încrederea în succesul final o reprezintă muniția împotriva asalturilor date de inamic căruia desigur din partea germană i se opun arme eficace.

Obuzele sboară de o parte și de alta, iar foarte puternicele care blindate germane înaintează în terenul pe care inamicul crede că îl are în posesia lui. Atacurile și contra-atacurile se țin lanț, iar dacă astăzi spațiul dela Caen a devenit câmp de bătălie, aceasta dovedește un important succes al comandamentului superior german, al diviziilor armate și al trupelor SS, hotărîte să lupte cu înverșunare. Acolo unde inamicul voise să se afle din a treia sau a patra zi dela debarcare, el vede, în pragul celei de a 6-a săptămână, pierzându-se cele mai bune regimente ale lui, regimente pe care voia să le cruțe până la declanșarea bătăliei decisive.

Ceeace invadatorii au câștigat până acum a cerut un preț mult mai mare și care nu pare a fi justificat față de rezultatul obținut.

Când în urmă, după poate două ore, focul rostogolitor va înceta, carele blindate britanice vor înainta din nou și cu ele infanteria inamică. Atunci din nou grenadierul german va fi gata și îi va primi cu armele sale de distrugere, cu mitralierele și tunurile sale anticar. Dacă va fi nevoie să va ajunge și la arme albe ,iar carele blindate germane vor interveni din nou unde bătălia va fi în toiu, această cruntă bătălie ce se dă pentru a fi sau nu a fi.

AVIOANE INAMICE DOBORÎTE

Berlin, 14 (Rador). — **De pe frontul de invazie se anunță că Joi avioanele germane de vânătoare au doborît în nordul Franței 9 avioane anglo-americane, care operau izolat.**

Totodată, artileria antiaeriană a doborît alte 9 avioane inamice pe frontul din Italia.

COMANDAMENTUL DE CĂPETENIE AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 14 IULIE 1944

Pe Nistrul inferior, în Basarabia de mijloc și pe frontul Moldovei nimic important de semnalat.

CITARE PE NAȚIUNE

Doamna Elena Guire, directoarea orfelinatului de fete din Lugoj, se citează ca exemplu pe Națiune, pentru munca, sufletul și priceperea ce depune în conducerea acestui orfelinat în care domnesc ordine și curățenie perfectă și se dă o deosebit de bună educație și îngrijire orfelinelor.

ANTONESCU,
MAREȘAL AL ROMÂNIEI
și
CONDUCĂTORUL STATULUI

EVENIMENTELE POLITICE ȘI MILITARE

VĂZUTE DE CERCURILE OFICIALE ALE REICHULUI

Prin telefon dela corespondentul nostru particular din Berlin

Berlin, 14. — **Bătălia de pe frontul de Est prezintă, din ce în ce mai mult, semne de stabilizare. E drept că mișcarea de desprindere a trupelor germane continuă în diferite locuri, avându-se însă impresia că comandamentul german controlează în măsură crescândă mișcările sovieticilor și că măsurile operative ale conducerii germane sunt în curs.**

Toate aprecierile asupra atmosferei din Prusia Orientală arată că aci domnește cea mai deplină încredere și că hicăeri nu domnește sentimentul unei amenințări directe.

Evacuarea localităților Pinsk și Luck dovedește că comandamentul german prevede de pe acum eventuale noui operații ale Sovietelor și caută să ocupe noui poziții în acest scop.

Toate știrile de pe frontul de Est arată că bolșevicii au obținut anumite succese, însă n'au fost în stare să realizeze din străpungerile obținute o amenințare a frontului german.

Pe frontul de Est, luptele continuă în ritmul de până acum.

❖

Purtătorul militar de cuvânt al Reichului a arătat azi că Germania nu dispune numai de punctele de pornire ale noilor arme „V. 1", indicate de englezi, având la dispoziție și alte instalații, care vor îngreuia situația aliaților. Englezii și americanii sunt nevoiți să trimită din ce în ce mai multe unități aviatice spre a combate aceste puncte de pornire, însă succesele obținute în această direcție sunt reduse.

Lipsa aviației trimisă în acest scop a început să se resimtă în celelalte operații ale aliaților. Se crede aci că efectele noilor arme germane se vor simți din ce în ce mai mult în săptămânile ce vor urma.

❖

Evenimentele din Turcia sunt examinate aci cu cea mai mare atenție.

Aliații anunță de câtva timp că Turcia va intra cât mai curând în război împotriva Germaniei. Deși această formulare este foarte exagerată, nu se poate nega totuși că aliații exercită o foarte puternică presiune asupra Ankarei. Deoarece n'au putut să obțină succese pe frontul de Vest, ei vor să dea în compensație o lovitură de natură politică.

Presiunea asupra Turciei e puternică, iar la Berlin se așteaptă desfășurarea evenimentelor. Se crede aci că poporul turc n'are niciun motiv să-și modifice atitudinea de până acum și ar considera ca o mare greșală a guvernului, dacă acesta s'ar supune presiunii aliaților.

Desfășurarea evenimentelor din Turcia rămâne să fie așteptată, asigurându-se la Berlin că Germania n'are nici cel mai mic interes să intre în conflict cu Turcia.

DISCUȚII IN LEGĂTURĂ CU ATITUDINEA TURCIEI

Ankara 14 (Rador). — *O știre a Biroului Internațional de Informațiuni, retransmisă de corespondentul Agenției D. N. B. anunță:*

La Ankara se constată că au început să circule noui svonuri cu privire la o inițiativă pe care englezii ar avea de gând să o ia pentru activarea alianței cu Turcia. Se pretinde chiar că aceste sforțări ar fi mers până la intenția de a cere ruperea relațiilor diplomatice pe care Turcia le întreține cu Germania.

Cu privire la aceasta, nu se văd însă în cercurile politice semne vizibile.

In orice caz, se constată noui discuții cu privire la posibilitatea includerii peninsulei Balcanice în frontul de luptă de către aliați.

In privința aceasta, deputatul Usa scrie în Vakit:

Toate acestea oglindesc o anumită neliniște ce a fost creată în mod vizibil de svonurile menționate.

Comunicatul cu privire la ședința de Marți a partidului poporului, prin scurtimea lui, a adus o liniștire. Intr'adevăr, tratarea chestiunilor de politică externă a ocupat spațiul cel mai redus, din cauză că nu au fost probleme noui.

In schimb, circulă știri cu privire la numirea unui nou ministru de externe pentru care guvernul a făcut Luni diferite tatonări. Printre numeroasele nume menționate, iese tot mai mult în evidență al profesorului Muzeffer, ce a fost numit de curând ambasador la Tokio, dar care își amână mereu plecarea.

O altă temă, pe care o iau în considerație observatorii turci, sunt știrile cu privire la mișcări neobișnuite și concentrări ale flotei engleze cu vase purtătoare de avioane în direcția Mediteranei răsăritene.

In ce privește situația militară germană, există convingerea că sunt întâmpinate oarecare greutăți pe frontul de răsărit, fără a se trage însă concluzia că războiul s'ar putea termina în curând cu înfrângerea uneia din părți. Dimpotrivă, se subliniază că Germania continuă a fi neslăbită atât din punct de vedere militar, cât și intern.

Călătoria de conceziu a d-lui Arikan, ambasadorul Turciei la Berlin, care a sosit de curând aci, a întărit și a dat mai mare amploare acestei convingeri.

Dealtfel, în legatură cu aceasta, cercurile politice turcești regretă lipsa corespondenților turcești din Londra din cauza cenzurei engleze, ce a fost de curând înăsprită în urma eficacității armei „V. 1".

In cercurile turcești, se presupune tot mai mult că Anglia trece printr'o criză serioasă.

CÂND SE VORBEȘTE DE PACE...

In măsura în care sporesc dezastrele și calamitățile războiului, în aceeași măsură se întețesc preocupările cercurilor diriguitoare în legătură cu gravele, cu uriașele probleme ale reconstrucției postbelice.

Găsim, desigur, la originea acestor preocupări, reflexul dorinței unanime de pace, de întoarcere la rosturile vieții normale a popoarelor, precum poate să mijească aci și un sentiment de pocăință și de desmeticire, o chemare la realitate a conștiinței omenești în fața ruinei universale pe care trebue să se clădească pacea și în fața răspunderilor copleșitoare pe care această tragică moștenire le pune pe umerii generațiilor de azi și de mâine.

Vor fi așa de mari, vor fi așa de grele sarcinile păcii, încât spre a se reface tot ceeace neînțelegerea și ura popoarelor au destrămat, va fi nevoe de forțe materiale, dar mai ales de forțe morale, capabile să mute munții din loc, cum scrie în sfânta Scriptură. Nu e nimeni care să nu înțeleagă acest adevăr simplu dar categoric; nu e nimeni care să-și facă iluzia că, odată cu intrarea în prima zi de pace, toate suferințele vor înceta ca prin farmec, că viața își va relua automat cursul normal, urmând vechile făgașe. Ceeace se înțelege, însă, mai puțin sau chiar de loc, este amănuntul că aceste uriașe forțe cerute de refacerea materială și morală a lumii nu pot veni decât dela o pace dreaptă și omenoasă, care să însemne o reală și generală împăcare a spiritelor, fără orgolii devastatoare și fără sământă de revanșă. Va trebui să ne aducem aminte că suntem toți — indivizi și popoare — fiii lui Dumnezeu, ca să ne întoarcem la legile și poruncile lui.

Pacea și refacerea lumii prin silnicie și răzbunare ar însemna sclavie și mizerie, ar însemna întoarcerea la obscurantismul trecutului, degradarea genului uman, prin reîmpărțirea lui în categorii privilegiate și în categorii asuprite, care au fost, inalterabil, dela apariția semințiilor omenești pe acest pământ, sorgintea urilor și sfâșierilor dintre ele.

Se va repeta și acum această blestemată eroare milenară?

Ar fi să ne supunem toți, învingători și învinși, împlinirii unui destin neîndurător, fără scăpare: tragedia umană extinsă de la individ la umanitate.

Și totuși această omenire e vrednică de o ursită mai bună. Geniul ei a creat minuni, iar conștiința ei etică a conceput noțiunea de bine și de rău, noțiunea de libertate și de dreptate, pentru biruința cărora a luptat și s'a jertfit. Ba n'au lipsit nici propovăduitorii și luptătorii pentru făurirea unei lumi ideale, întemeiate pe înfrățirea, pacea și colaborarea dintre popoare. Printre trăsnetele și zguduirile războiului își fac și acum loc lozincile fraternității și cooperării popoarelor.

Vor rămânea ele, casi până acum, simple vorbe de amăgire suflate de vârtejul ambițiilor și setei de putere?

Nu va însemna nimic în socotelile păcii — pentru ca ea să fie o pace adevărată și definitivă — tot acest capital moral, creat dealungul secolelor de conștiința neamului omenesc, de spiritele cele mai nobile și mai reprezentative ale lui; se va renunța la toate luptele și jertfele „pentru afirmarea lui?

Aceasta este teribila desbatere ce se petrece cu siguranță în conștiința adevăraților conducători de state în această clipă hotărîtoare, menită să aducă sau ridicarea popoarelor deasupra destinului sau scufundarea lor în jocul orb al acelorași erori și orgolii care de mii de ani le aruncă pe unele împotriva altora, împotriva oricărei necesități și a oricărui sens uman.

Pacea fără dreptate și fără omenie va însemna noui războaie.

H. I.

EVOLUȚIA POLITICEI NORD-AMERICANE

Trecutul război mondial răsturnase o serie întreagă de principii politice naționale și internaționale, care păreau durabile întrucât unele erau legate de însăși existența națională a diferitelor popoare, iar altele aparțineau sistemului politic internațional în cadrul căruia s'a desfășurat istoria deceniilor din urmă. Principii noui, naționale și internaționale își făcuseră drum și sforțările diferitelor popoare ale lumii tindeau spre consolidarea și întărirea lor. Astfel în domeniul politicei internaționale, principiul naționalităților și acela al dreptului popoarelor de a dispune de ele însele a luat locul principiului dreptului câștigat, în virtutea căruia numeroase naționalități erau dominate de altele. Pe temeiul acestui principiu al naționalităților s'au liberat milioane de oameni, state noui au fost constituite, aspirații legitime au fost satisfăcute. Tot în domeniul internațional vechiul principiu al echilibrului european care a caracterizat politica marilor puteri, europene, dela sfârșitul secolului al XIX și începutul secolului al XX-lea, a fost înlocuit, cel puțin teoretic, de principiul egalității între toate puterile, mari și mici, și de acela al răspunderii și obligațiunilor colective în apărarea păcii.

Pe plan național deasemenea o serie de principii vechi au fost înlăturate ca o consecință a războiului trecut. Astfel principiul monarhic a fost înlocuit în unele țări cu cel republican; principiul liberalismului economic și acela al complectărilor reciproce în potențialul economic, a fost înlocuit cu acela al autarhiei și acela al economiei dirijate; principiul social al armoniei între clase cu acela al dominațiunei unei singure clase, principiul parlamentarismului cu principiile omnipotenței statului.

Toate aceste transformări au caracterizat epoca de după războiul mondial trecut. Nu e deci surprinzător că actualul război mondial, care a depășit cu mult în opera lui distrugătoare pe cel trecut, va răsturna, la rândul lui, multe principii, pe plan național ca și pe cel internațional și că, de pe acum unele s'au și năruit. Și, evidența acestei realități, o avem mai ales în evoluția politică a Statelor Unite.

Intr'adevăr pe plan național tradiția politică a Statelor Unite, cerea ca președintele să nu fie decât rareori reales. Realegerea pentru a treia oară a d-lui Roosevelt a fost considerată ca o excepție, datorită unor vremuri tulburi.

Prezentarea d-lui Roosevelt la candidatura prezidențială pentru a patra oară, este însă într'adevăr un eveniment unic — de altfel ca și a treia realegere — în istoria politică internă a poporului nord-american. Ea nesocotește și ultimele urme ale tradiției și inaugurează un principiu nou de stabilitate în magistratura prezidențială.

Pe de altă parte, pe plan internațional, tradiția politicei Statelor Unite era încadrată în principiul doctrinei Monroe de care era atât de pătruns poporul nord-american, în cât acțiunea începută de președintele Wilson și care tindea la angajarea răspunderilor internaționale ale Statelor Unite pe plan mondial, a fost în mod brutal înlăturată. Atât de decise păreau Statele Unite de a nu se îndepărta dela politica lor de izolare tradițională, în cât nu numai că n'au satisfăcut tratatul dela Versailles, nu numai că n'au recunoscut acordul prin care alături de Anglia își lua angajamentul de a veni în ajutorul Franței în cazul unei agresiuni împotriva ei, dar prin neparticiparea lor, la Societatea Națiunilor a redus aproape la neputință această primă încercare de colaborare internațională, deși inițiativa ei era de origină mericană.

Iată însă că o profundă schimbare se produce și în această privință. Statele Unite au renunțat complect la politica lor de izolare și odată cu participarea lor la războiul european, au evoluat

(Continuare in pag. 2-a)